

REDACTIA

Arad, Școlă, Dealul Ferencz-utoca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pe lângă Austria și Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10 „
 pe 1/4 an 5 „
 pe o lună 2 „
 N-rilor de Duminică pe an
 4 cerosane.
 Pentru România și străinătate
 pe an 40 franci.
 Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Dealul Ferencz-utoca nr. 20

INSERȚIUNILE

de un șir garmond: pe un
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b
 de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
 inserțiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Bortșori nerancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Proclamația Majestății Sale.

Ca un duș de apă rece li-a căzut pe cap, în fața înfierbântați proclamației M. Sa, în ziua de sâmbătă (Galicia, unde a fost la manevre) armatei Sale.

După ce-și arată mulțumirea către trupele, precum spune că arhiducele Francisc Ferdinand i-a raportat bine și despre manevrele din jurul Lipovei, unde, se știe, feciorii noștri români formau sau grosul corpurilor de armată, M. Sa s-a scris:

„Cu cât este mai temeinică părerea Mea bună despre valoarea trupelor armatei Mele și despre alipirea și imi împreuna lor lucrare, cu atât mai tare re-mă simt îndatorat și vreau să-ți nescăchimbate așezămintele și încercate d'acuma. Tendințele unilaterale ar fi propozii să slăbească organizarea tare a armatei Mele și ar clătina-o în priciperea înaltelor datorințe ce trebuie să îndeplinească înspre binele ambelor state ale monarhiei.

„Dar armata Mea alie, că nici odată nu voi abziece de acele drepturi și favoruri ce sunt asigurați Mai-marelui oștirilor.

„Armata mea să rămână corectă și unitară, care este astăzi, și putere formidabilă pentru apărarea monarhiei austro-ungare, față de orice dușmăni.

„Credincioasă jurământului, întreaga armată își va urma calea datoriei serioase, cuprinsă de simțimentul unității și solidarității, care preluște ori-ce înșurșire națională și desleagă ori-ce constrâns când virtuțile fiecărui popor le valcorează înspre binele întregului.

„Clopy, 16 Septembrie 1903.

Francisc Iosif.

Credem că șovinștilor le va veni acum mîntea la cap și vor vedea, că zădărnice strigă după armata națională. M. Sa nu le dă, căci părinte bun tuturor popoarelor d'opotriva, nu poate să-î ridice pe Unguri d'asupra altor neamuri.

Românii și orgiile kossuthiste.

Atâta i-au tot lăsat să-și facă de cap, încât acum chiar oamenii stăpînirii se înspăimîntă de răul ce s'a născut pe urma orgiilor kossuthiste. Astfel Arad es Vidéke dela 17 c. scrie:

„A se duce pentru anume ținte politice între soldați, a-î țări pe acestia la adunări kossuthiste cum s'a întimplat la Sopron, a-î ațâța să nu mai slugească dela 1 Octombrie încolo, să nu se supună decît legii aduse de Dieta țării și subscrise de M. Sa, care-î obliga a slugi până la anul nou; a-î împinge spre revoluție și nesupunere, a-î amesteca între oameni cari jefuesc și sparg ferestre, împotriva cărora chiar soldații sunt chemați să facă rînduială, — ei bine: asta duce la anarhie; asta e lipsă de conștiință, e un păcat, pe care dacă nu-î pedepșește legea țării, este numat pentru că legiilor maghiar n'a presupus că se poate întimpla în Țeara Ungurească asemenea lucru.”

Noi punem numai întrebarea: ce ar face stăpînirea dacă un partid român, slovac, sârb ori german ar îndemna miliția la nesupunere? Nu ni-ar închide oare cu grămadă, chiar înainte de judecată? Așa însă că partidul care săvîrșește acest lucru este unguresc ear soldații cari s'amestecă în gloata uliței și sparg ferestrele generalilor sunt unguri, procurorul tace și privește cum se întinde peste țară — anarhia, adică destrăbălarea cea mai cumplită.

„Răspunsul nostru la orgia kossuthistă să fie însă un îndemn cald către frații români: Frați iubiiți și nepoți dragi! Toți cei ajunși la vîrstă de a fi asentați, duceți-vă la comanda de întregire (Ergänzungs Bezirk Comando) și cereți că dacă sunteți buni, dela 1 Octombrie încolo să vă ia în oștire! . . .

Așa se face și în Austria, unde M. Sa d'asemeni are popoare credincioase și totodată necăjite, că în urma purtării năbădăoșilor de kossuthiști, nu se poate face asentare în rînduială.

Urmînd acest sfat, îndepliniți, următoarele lucruri bune: 1) faceți cu puțică să scape dela oștire frații voștri cari au slugit deja trei ani; 2) veți scăpa și voi, la rîndul vostru, toamna, și poate că peste doi ani, căci așa e vorba: M. Sa se învoește să serviți d'aci încolo numai doi ani și 3) veți da o strașnică dovadă că noi Românii ținem cu M. Sa, ear nu cu kossuthiștii cari îi amărăsc bîtrînețele și de cari încep acum a se speria chiar Ungurii mai cu judecată.

Rugăm prețimea română ca dela înălțimea amvonului să dea fraților români acest sfat și într'un glas să strigăm: Trăiască armata Majestății Sale!

Feciori bravi. La comanda de întregire a regimentului 46 infanterie s'au înștiințat până acum 56 feciori declarînd că vor să între la 1 Octombrie la miliție, ear la Temișoara s'au înștiințat 12 că vor să între și neasentați în oștire.

CINE-S CAPII SOCIALIȘTI?!

Trebuie s-o spun dela început, că e vorba de căpeteniile așa zișilor socialiști »reorganizați«, în fruntea cărora stă jupânul Mezöfi, ai cărui oameni cutrieraseră mai sептe_mănile trecute salele din comitatul Aradului, pentru a propovădui adevărul, dreptatea, lumina și cinstea. Cel puțin așa ziceau domnia lor.

Pentru a fericii — vezi Doamne — și poporul român, socialiștii aceștia au scos o fițuică românească d'o palmă, cărei i-au dat numele de »Voința Poporului.«

Intr'unul din numerii acestei fițuici sub titlul »Românii și socialismul — D-lui Russu Șirianu« după ce sunt aspru învinuit că am atacat »intr'un mod foarte murdar și nerușinat« pe socialiști, se arată ce scrie despre socialism »Adevărul« din București, o loaică tot de socialiști jidanî scrisă, și sfârșește:

„Așa dară ar fi mai bine dacă D-ta stimate Domn, să te ocupi cu alte lucruri mai folositoare poporului apăsător român, iar nu a-î ațâța contra noastră, contra acelor cari luptă pentru drepturile și datorințele poporului apăsător român. De altmîntrelea stimate D-le Șirianu, noi ne vom întalni în Siria la alegeri și atunci vom vedea că cine luptă pentru drepturile poporului apăsător, noi cari suntem social-democrați sau D-ta!»

„Voi cari vă numiți activiști și naționaliști nu aveți altă țintă decît să țineți pe sîrmanii sătenî și mai departe în întunecime».

Aceasta îndrăznește s-o scrie despre noi, cari am întemeiat cea dintăiu

Dela conferența interparlamentară.

III.

— Românii. —

E firesc, că dintre toți căli au luat parte la conferența interparlamentară din Viena, nouă, celor doi ziariști (subsemnatul și dr. Sextil Pușcariu) frații din România ni-au fost mai dragi și mai naute de toate pe ei am căutat să-î cunoaștem. Au și fost în număr îndestulitor, ca la nici o altă conferință de felul acesta. „Ce vrei — imi zicea unul — ținem și noi la drăguțul Vostru de împărat“ . . . Au fost între dînsii bărbați politici de valoare, oratori de seamă.

Așa, bunăoară, generalul C. Pilat, o ilustrațiune a oștirii române. A venit în calitate de senator. Nu voiu uita nici odată scena dela primărie. Dl general, un bărbat de statură mijlocie de altfel, dar voinic, bine legat, cu mustați mari, stătea de vorbă cu dr. C. Lueger. Vine Körber. Se face prezentarea obicinuită. Prim-ministrul austriac îi strînge mîna închinându-se. Dă atunci cu ochii de eșarpa lată ce generalul român avea la piept. Ii mai trage apoi un compliment. Toți de prin prejuri se întrebă de unde și de ce atîta cinste?! . . . Răspunsul îl putură vedea toți: de eșarpă era stîrnă de mare decorație dată generalului omăin de M. Sa Francisc Iosif, după cum generalul purta și cea mai mare decorație roneză, ne mai vorbind de toate decora-

țiunile existente în România și alte multe streine.

Nici unul — între cei de față — n'avea atîta podobață pe piept. . . Dar și aceea este adevărat, că între generali stărilor europene pușini au luat parte la așa două răsboaie crâncene ca cele pe cari dl Pilat li-a luptat până în capăt: răsboiul francez dela 1870—71 și cel pentru neatrănarea României dela 1877—78. . . A și fost obiectul atențiunii generale: toți întrebău cine este domnul cu atîtea decorații și căutau să-î facă cunoștiință. Noi, reprezentanții presei naționale, l'am auturat și din mândrie și pentru dragostea mare și interesul ce dl general poartă cauzei Românilor asupriți.

Dl Em. Porumbaru e membru vechiu al conferinței interparlamentare ș'a ocupat și în țeară poziții înalte: a fost ministru și vice-președinte al Camerii. Are o mințe ageră, vorbește clar și se bucură de mare trecere.

Dl Trandafir Djuvara e senator; a fost reprezentantul României la Constantinopol și cunoaște bine lucrurile din Balcani. „N. Freie Presse“ a și publicat o convorbire ce redactorul ei a avut cu d-sa.

Dl P. Misir, senator, e un distins parlamentar, profesor la universitatea din Iași. Cunoaște perfect relațiunile și din Austria și dela noi; studiile universitare li-a făcut la Viena.

Dl Stefan Sihleanu, deputat și director al Teatrului Național, este unul dintre cei

mai agili în grupul român. Ca unul care a umblat multă lume împărăție, are cunoștiințe ca pușini alții. Vorbește o mulțime de limbi și îndeosebi îi cunoaște bine pe Italiani.

A studiat doar la Neapoli și fusese membru în comitetul care arangiasc la 1896 (toamna) primirea festivă și atîtea escursiuni și banchete în onoarea deputaților și senatorilor italieni.

Nu mai puțin simpatic e Titu Frumușeanu, primarul și deputatul Tirgu-Jiului. Și vesel, lucru mare, apoi apropiat, așa că dintre Români nici unul nu va fi făcut atîtea cunoștiințe, după-cum ne lua de braț și pe noi, cei mai timizi, și ne prezinta diferiților bărbați politici din Europa. Cu contele Harach se împrietenișe și începuse să-î inițieze în politica României libere și a »fraților oprimați“.

Dumitrescu-Agraru, deputat al Ploestilor și G. Dragu, deputat dela Bîrlad, sunt amîndoi tineri și profesori. . . Privesc totul cu ochiul scrutător al dascălului și admiră »vicața asta nemțească atît de regulată“ . . .

„Dar așa doi tineri cine sunt“, — mă întrebă amicul Pușcariu, arătînd spre doi tineri din grupul român, cari se plimblau pe dinaintea băncilor și priveau des — galeria damelor.

„Ehei, i-am răspuns, așa-s bărbați celebri, așa au veghiat mai ales ca noi, Români din statul ungar să nu fim — tradați, ori mai bine: au combătut pe »trădător“. Sextil al nostru mă privea nedumerit. Am urmat:

„Aia sunt Vasile Cancicof și Stanislav Cihosky, cari înainte cu șapte ani dădeau alarma în România, întocmai ca Dăianu în Ardeal, precum că prim-ministrul României ni-a vindut lui — Bánffy. . . Și fiind-că au tunat și fulgerat contra liberalilor, ajungînd conservatorii la putere, au ajuns și ei deputați. Stanislav Cihosky a reprezentat chiar capitala“ . . .

„Aha, Kinderii, cum li se zicea!“

„Intocmai!“ . . .

Sunt de altfel băieți leventi și dl Cihosky este chiar secretar al grupului român. Insemnez încă numele cuoscutilui naționalist Stroe Beloiescu (din Bîrlad), Numa Frumușanu și Borăneanu (T.-Jiu), Enășescu (Botoșani), Mavrocordat (Dorohoiu), și Niculescu (Bîrlad) care dacă ar fi mai înalt, l'ai putea confunda cu generalul Turr, așa de mult îi seamănă.

Românele cari au venit cu bărbații și părinții lor cu acest prilej la Viena, erau de toată frumșețea și eleganța. Pretutindenî pe unde s'au arătat (d-nele Missir, Frumușanu — Titu și Numa — Borăneanu, precum și d-soarele Frumușanu și Gailav), au făcut senzație. Dacă ar fi venit și în costum național, ca cele două suedeze, făceau și mai mare impresie. . . Ele își lue frumșee, în costum de toată mîndrețea, nu era de căt firesc să fie admirate.

Russu Șirianu.

peste 600. Origina grâului este foarte mult discutată, și fiecare dintre vechile popoare ale globului îi atribuie o altă patrie primitivă.

Egiptenii considerau grâul ca operă a Zeitei Isis; Fenicienii îl atribuiau divinității Dragon; Indienii ziceau că este un dar al lui Brahma; Chinezii zic că este căzut din cer; iar vechile popoare din Occidentul Europei îl considereau ca un dar al Arhanghelului Mihail. În privința patriei primitive a grâului de asemenea sunt o mulțime de păreri foarte deosebite, așa: Diodor pretinde că patria primitivă este în Sicilia; Chaldeenii pretind că e din Babilonia, unde crește chiar în stare sălbatică; Strabon îi dă ca patrie Persia.

Rînd pe rînd, diferiții autori au atribuit grâului ca patrie, regiuni dintre cele mai deosebite după coaja globului, precum: Mesopotamia, Persia, Siria, etc. D. Henzê spune cumcă coniecturile contradictorii și foarte puțin plausibile care sunt asupra originii grâului, fac a nu se putea admite nici una dintre ele, și a se admite cumcă, din cauza asemănării numelor ce se da grâului de către Ebreii, Egiptenii și Indienii, trebuie ca semănțele din căteși trele aceste regiuni să aibă una și aceeași origine comună, origine pe care, după cum zice Buffon, nu o putem preciza din cauză că cultura grâului este tot atât de veche ca și lumea.

Antichitatea culturii grâului ne-o dovedește faptul cumcă mai în toate vechile documente se vorbește despre dînsul; astfel în genesă, în analele chineze și în istoriile popoarelor orientale precum: Asirienii, Persii și Atenienii. Tacit pretinde cumcă insuficiența producției din Italia, a forțat pe Romani a se aventura pe mări și a importa cereale de pe coastele Africii.

Românii cultivau cinci feluri de grâu; iar Grecii aveau niște varietăți speciale pe care le numeau: sitanic și semidalic, primul fiind anual, iar cel de al doilea bisanual.

Producția totală a grâului trece astăzi peste 900 de milioane de hectolitri, dintre cari mai mult de jumătate cantitatea este produsă de către țările Europei. Din punctul de vedere al cantităților ce produc, se poate face următoarea scară de gradațiune: Statele Unite, Rusia, Franța, Austro-Ungaria, Germania, Italia, Spania cu Portugalia, România, Bulgaria.

România pentru cereale are ca cea mai mare concurență America-de-Sud, iar pentru vite are pe Australia.

Cultivarea paiului de grâu se face mai cu seamă în provincia Toscana din Italia; iar industria fabricării pălărilor de pae este mai cu seamă dezvoltată în cantoanele Friburg, Argoria și Bâle din Elveția.

Scoala de creștere a paserilor la Gambais.

La Gambais (Seine-et-Oise) s'a făcut la 1888 o școală practică de creșterea paserilor; și s'a dovedit foarte de folos.

Roullier-Arnoult, sunt acumă 30 de ani, a născocit niște clocoitoare artificiale. Apoi a început a crește pui de rasele cele mai alese, avînd mari succese. Tot el, vîzînd că lucrul merge bine, și că ar fi de folos să se răspîndească aceste cunoștinți, a făcut și o școală de avicultură. Ministrul agriculturii a luat-o sub patronajul său.

Mai mult de 300 de elevi au trecut prin școală și toți au tras foloase practice de pe urma cunoștințelor practice. Mulți au venit din alte țări și mai pretutindene sunt foști elevi de-a școalei dela Gambais. Așa dl Castello, președintele societății avicultorilor spanioli, care a organizat, de curînd, cea dintîi expoziție de avicultură în Spania, e elev al acestei școli. Acumă se află la școală un Saxon, fost elev al

unei Academii agricole germane, și un Grec, trimis de guvernul Greciei ca să învețe avicultura.

Vin și fete și oameni în vîrstă. Învățătura e foarte cu regulă; teoretică și practică. Dl Roullier Arnoult și ginerele lui, Farjon, dau lecțiile teoretice. Învățămîntul practic e ucenicie adevărată. Cursul, de obicei, ține trei luni; dar de-stui elevi mai stau și a doua perioadă de trei luni, ca să se perfecționeze.

Avicultura e creșterea rațională a păsărilor de curte, întrebunțînd metodele zootehnice pentru alegerea raselor selecționarea, hrana, apărarea de boli, îmbunătățirea din toate punctele de vedere.

Unii fac avicultură nu pentru câștig, ci de plăcere, ca un fel de sport; alții o fac pentru câștig. La Gambais pot să se folosească unii și alții; dar mai ales cei din urmă.

Acolo se pot deprinde a cunoaște toate rasele, căci dl Roullier-Arnoult le cultivă pe toate. Dar învață tot odată pe elevi cari sunt mai vrednici de a fi cultivate ca aducătoare de câștig.

Parchetele de creștere acoper o întindere de 5 hectare: miile de pui cresc și se fac buni de vînzare.

Clocoitoare se află aședate, cu cea mai mare îngrijire, într-o clădire anume: sunt în număr de 8, fiecare putînd primi câte 200 de ouă. Toate 8 lucrează fără întrerupere. Elevii ved cum reușita atîrnă, pe de o parte, de îngrijirea ce se dă clocoitoarelor, iar de altă parte dela alegerea ouălor.

Clocoitul e lucru delicat, dar și creșterea puilor cere multă îngrijire și foarte serioasă până la cele mai mici amănunte. Păchetele sunt întocmite cu cea mai mare îngrijire pentru ca turmele de pui să fie în cele mai bune condiții de igienă și apărăți de cei doi dușmani mari ai lor: de arșița Soarelui și de umezeală. Hrana e studiată amănunțit atînt în privința felului, amestecului, cât și a costului. Experiența îndelungată a profesorului a făcut cu puțință să ajungă la regulile cele mai bune.

Bolile sunt rare și, când se ivesc, răpede stîrpite.

O clădire specială se întrebunțează pentru îngreșatul puilor.

În sfîrșit elevii învață a tăia păsările și a le pregăti pentru vînzare. După ce trec prin tot șirul acestor operații (trei luni), instruirea lor e gata.

În împrejurimile localității se află mulți cultivatori de păsări, de-aceia elevii școalei pot face studii comparative. În multe din aceste stabilimente micș găinele de rasa Faverolle au înlocuit cu totul rasa mai veche Houdan Rasa Faverolle e un corciu, care se deosebește prin creștere grabnică, mărime și bunătatea cărnei.

Școala dela Gambais a făcut mult pentru răspîndirea rasei Faverolles.

Aceste amănunte interesante le-am luat după Henry Sagnier, și ar trebui să le aibă în vedere cei-ce vor să dea cât mai mare desvoltare creșterii paserilor fie pentru carne, fie pentru ouă.

Ar fi de dorit să se înființeze asemenea școală practică și la noi cu oameni, cari să fi urmați cursurile practice fie la Gambais pentru creșterea paserilor pentru carne, fie aiurea, unde se practică și ține-rea lor pentru ouă, ceea-ce e o specialitate cu totul deosebită și foarte însemnată.

E apoi o artă întreagă păstrarea și expedierea ouălor. *Avicola.*

Păstrarea poamelor peste eamnă.

Cele mai multe ținuturi locuite de români sunt dăruite de Dumnezeu cu pomi, cari frumoase parale aduc economilor nostri toamna. Îndoiți va fi însă câștigul atunci dacă poamele aceste earna ori primăvara le facem în parale. Numai păstrarea s'o învățăm! Guvernul român trimite învățătorii prin Bosnia ca să învețe uscatal poamelor. Ne fiind și noi astfel spriginiți aci ne silim a învăța poporul la păstrarea poamelor.

Uscarea poamelor vom tracta-o separat mai pe larg, acum vom vorbi numai despre mere. La culesul merelor fie-care econom este îndatorat a le culege cât să poate de cu grijă. Mai bine e dacă le culegem ca mîna, căci altcum să vor sdrobi, și păstrarea lor în timp mai îndelungat e fără puțință. După cules nu le vom ținea timp

mai îndelungat la aer, liber căci să pot strica, ci le așezăm la locul destinat. Locurile acestea vor fi pivnițele (podrumurile) camerele, gropile, făcute anume pentru acestea. Însă nu-i permis să bată (joace) soarele în ele, pentru-că fiind căldura prea mare, merele și perele să vor sbârcli.

Mai bine dacă locurile acestea vor cădea cu fața spre miază noapte avînd căldura recerută.

Mai bine stau poamele în cămară pe mese înșirate și acoperite cu hîrtie ori cu pae. Așa merele, perele vor fi mai gustoase și mai frumoase decît în pivnițe. Sunt stelagiuri anume făcute pentru păstrarea poamelor.

Dupa-ce le-am așezat, m'ai aerizăm câte-va zile, apoi cu totul le închidem dela aer.

De cum-va aerul de vine umed peste poame, atunci putem să le aerizăm și mai tîrziu, dar cu băgare de seamă și întimp uscat.

În toată luna odată, s'au de două ori ne uităm peste poame și cele cu pete ori cele cari deja încep să se strice le depărtăm.

În gropi suterane (sub pămînt) vom purcede tot cu așezarea poamelor tot așa ca și cu cartofii (crumpele).

Mulți le păstrează mai nou în grămezi acoperite cu frunze. Pentru scopul acesta adunăm frunzariu toamna pe timp uscat, și în locuri acoperite, scutite de ploaie le acoperim gramezile cu un strat gros de frunze, căci frunzele le scutesc de ger, ca și în casă.

N. M.

Nu vă scumpiți la sîmîntă.

Mulți își inchipue că grâul cel mai bun ori orzul sau ovésul cel mai frumos trebuie să-l vînză, ca să ia parale cât mai multe; cât despre sîmîntă socot că pot arunca ori-ce codină, ori-ce amestecătură de tot felul de sîmîntă.

Drept ciudă am cercetat odată niște grâu țărănesc de sîmîntă și am vîzut, cu groază și rușine, că în această sîmîntă de grâu, în adevăr tot grâul era mai mult, dar, ce-i drept e drept, ar fi păcat să nu mărturisesc, că nu lipsea din ea nici secara, nici neghină, nici orzul, nici porumbul, nici mîzerichea, nici firele de grâu mălurat, care se făcea ca păcura, dacă îl stringea între degete. Unde mai pui că boabele de grâu erau rar care mai mășcată, mai frumoasă, cele mai multe fiind pipernicite și urâte.

Din asemenea sîmîntă, fie ea sîmîntată în ogorul cel mai bine și de mai multe ori arat, ce poate eși? Fi-rește că n'o să iasă nici grâu frumos, nici curat; ci amestecătură ai sîmîntat, amestecătură vei culege! Tăciune s'au mălură și neghină ai sîmîntat? Tăciune și mălură și neghină o să culegi.

De aceea îndemnăm pe săteni să nu se scumpească și să caute în totdeauna, ori la ce sîmîntatură, sîmîntă bună, aleasă, curată, de soiul bun. O vor plăti mai scump, e foarte adevărat, dar vor avea și folos, neprăpădindu-și munca în zădar. Bine înțeles că tot odată trebuie să aibă grijă să are, din vreme; asta are de scop a îngropa sîmîntele de buruene, ca să răsără și apoi la arătura de toamnă să îngroape buruenele tinere și deci să le împiedece de-a da sîmîntă.

S F A T U R I.

Cum putem conserva strugurii.

Timpul culesului se apropie și multora le va conveni să cunoască un metod simplu, prin care putem conserva strugurii pentru timp îndelungat. Culegem ciorchinele de struguri cu

boabele frumoase, bine coapte și nevătămăte și apoi le nălbim. Aceasta o facem, că le muim de mai multe ori câte 2—3 minute în apă clocotindă sau în leșie de cenușe. Apoi scoțîndu-le afară le atîrnăm, legate câte două, pe prăjină sau le punem pe împletituri de răchită să stea la soare 3—4 zile. În acest restimp se usucă pe deplin și apoi îi punem în lăzi păstrându-le la un loc răcoros și bine aerisat.

DIVERSE.

Familie nimicită prin alcool. Căta de brutal Rudolf Vesely din Viena a cumpărat Dumineca trecută un pătrar de litru de spirt de vin și l-a dus acasă spre a-l folosi spre oare care scop. După ce apoi Vesely s'a dus de acasă, soția sa și fiul său de opt ani au băut tot spirtul. Urmările au fost îngrozitoare. Femea înebuni și în furia-i nebună bătu atât de mult pe nefericitul băiat pînă căzu leșinat. Strigătele desperate ale copilului au atras luarea amînte a vecinilor, cari au avisat numai decît poliția. Femea și sărmanul băiat au fost duși în spital. Ceialaltii trei copii ai lui Vesely au fost internați într'un asil. Nevasta lui Vesely era alcoolistă pătimașă și patima aceasta a ei a ruinat cu totul întreaga viața a acestei familii. În câțiva ani femea ticăloasă a băut toți banii (câte-va miile de coroane), ce bărbatul său l-a strîns cu sudoarea feței sale.

Zori și amurguri colorate din pricina Vesuvului. De-o bucată de vreme se ved la noi zori și amurguri colorate, cari durează mult după apusul și înainte de resăritul soarelui peste jumătate de ceas.

Mai întăiu se vede o lumină: galbenul de chrom și apoi se face portocalie înainte de a se stinge, la vreme-o jumătate de ceas după apusul soarelui fiind mai vie. Și în alte timpuri se ved asemenea lumină, dar nu durează așa de mult. Acumă se vede că pătura reflectoare se află la o înălțime foarte mare, peste 30 de kilometri, unde în alte vremuri nu se află gazuri sau pulberi împrăștiatoare de lumină.

Acest fenomen s'a observat în Italia și în Germania și e de notat că în Italia s'a arătat mai întăiu și apoi s'a întins spre Nord. Așa profesorul Arnold Dodel a observat la 4 August st. n. fenomenul la lacurile din Italia nordică așa de frumos cum nu s'a mai vîzut dela vestita erupție a lui Cracatoa în strimtoarea Sunda (26—28 Aug. 1883). În Germania s'a observat fenomenul la 7 August mai întăiu. Gazurile și pulberea aruncate de Vesuv în părțile de sus ale atmosferei, a trebuit să înainteze spre Nord și spre Resărit, căci venind din spre Sud sunt insuflete de o mișcare dela Apus spre Resărit, în jurul osiei Pămîntului, mai mare decît a locurilor mai nordice. De aceea fenomenul a trebuit să se întindă treptat spre Nord Resărit. Vesuvul a avut erupții dela 22—30 Iulie stil nou.

Lucruri din toată lumea.

Nouă mumiile de papyrus. — De câți-va ani mormintele egiptene, cari cuprind cadavre învelite în fol de papyrus, sunt considerate ca cele mai prețioase izvoare de scriere antică. Foile de papyrus sunt desfăcute cu cea mai mare îngrijire și se în tîmplă adesea ori că dintr'o singură mumiie să se ia documente cari au o lungime de mai mult metri.

! e lângă cunoscutele descoperiri de felul acesta din Krokodilopolis, Teblynis și Magdola, vin acum bogatele tesauri, pe cari acum de curînd le-au descoperit englezii Grenfell și Hunt în El Hibe. Acești savanți au dat peste niște morminte din veacul al doilea și cel dintîiu înainte de Christos și, deși mai înainte tîlhari lacomi scotoșiseră multe mumiie, englezii au reușit să salveze c. le mai multe cadavre. În mumiie erau ascunse o mare gramadă de documente Ptolomeice; afară de aceea s'au găsit și papyri literari.

Institut de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET).

Pe lângă condițiunile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40 $\frac{1}{2}$, și 50 ani în rate de jumătate de an, în cari se cuprinde plățirea atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangearea împrumuturilor o efectuește încredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszabeni Földhitelintézet)

Provocându-mă precum la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, că și pân'acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în totdeauna un serviciu solid.

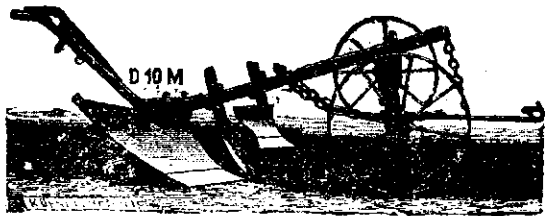
Spesele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

1063 2—

Cu stimă:

Szücs F. Vilmos

institut de credit pe imobile și pământuri
în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Piața de bucate)
(Casa Spielmann, Etagiul I.)

Mașini și unelte economice

asa

mașini de sămănat, mașini p. curățitul de neghină, ciururi, mașini de stors

și a. în calitate bună

și pe lângă prețuri avantajoase se pot căpăta la

KOVÁCS SOMA

comerciant de mașini

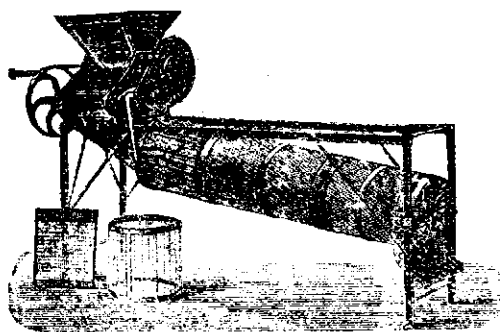
ARAD, palatul Neumann.

Escluzivul depozitar

al fabricantului de mașini din Moson

KÜHNE E.

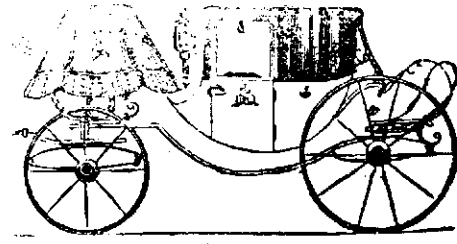
1065 1—10

Nou atelier pentru fabricare de roți și trăsuri!

Am onoare a aduce la cunoștință on. public din loc și din provincă, că la
Arad, strada Kossuth n-rul 18
am deschis un

atelier pentru fabricare de roți și trăsuri
corespunzătoare cererilor moderne.

Îndeplinesc în acest atelier toate lucrările și reparaturile corespunzătoare solid și prompt, pe lângă prețuri avantajoase. Provocându-mă la faptul că numai în fabrică de mână I. am lucrat, sunt în poziția de a putea satisface pe deplin m. on. public, pentru al cărui sprijin mă rog.

Cu deos. stimă

1068 1—10

Kiss Ödön, fabricant de roți și trăsuri.

Înainte de a vă cumpăra hainele de lipsă

Mergeți de vedetă!!

Bazarul de haine pentru bărbați, băieți și copii alui

Frank Leo, ARAD,

Andrássy-tér n-rul 9 (vis-à-vis cu noua biserică minorităților) unde, pe lângă prețuri avantajoase, sunt îngrămădite pe sama publicului haine impozant de multe. Îmi iau voia o înșira următoarele:

Haine de toamnă p. băieți: de 12—17 ani.

Haine de șeviot, bun	10 cor.
Haine de școală, foarte tari	11—14 "
Haine de camgarn fin, deosebite culori	15—18 "
Haine moderne, execuție frumoasă, dela și mai sus.	20 "

Haine de toamnă p. copii: de 3—12 ani.

Haine cu 2 șire de nasturi	5—6 cor.
Haine Loden bun	7—8 "
Haine Loden veritabil de Zsolna	10—11 "
Haine de camgarn fin, specialitate, croitură modernă	12—14 "

Haine de toamnă p. bărbați.

Haine de șeviot	16 cor.
Haine mai fine șeviot	18—20 "
Haine de camgarn, cal. mijlocie	22—26 "
Haine din Loden veritabil de Zsolna	28—30 "
Haine de tot fine din camgarn modern	32—38 "
Specialități din cel mai fin camgarn frances.	40—48 "

Paltoane p. bărbați.

Din șeviot sur-inchis, buzunare moderne 20 cor.
Din camgarn f. fin 28—36 "
Din șeviot double (d. toamnă) 25—44 "
Specialități: șeviot și camgarn, calitate I. 44—50 și mai scump.

1066 1—10

Principii solide!

Clase după măsurile deosebite!

Serviciu prompt!